



In gesprek met: Robijn Pouwels

Robijn Pouwels werkt als teamleider bij Buurteams Jeugd en Gezin, Nijmegen. De organisatie staat gezinnen bij die in moeilijkheden zitten, door middel van advies, doorverwijzing en mentale steun. Het team werkt met buurteams, bestaande uit gezinswerkers en professionals die veel ervaring hebben in zorg, welzijn, wonen, werk, onderwijs en kinderopvang. De hulpvragen die bij Pouwels en collega's binnenkomen zijn dus divers, maar beginnen allemaal hetzelfde: met een laagdrempelig gesprek.

Met veel ervaring op zak, kijkt Pouwels nergens meer van op. Hierdoor ziet Pouwels wel een gat in kennis in de maatschappij, vergeleken met de praktijk. “Een belangrijk misverstand is dat kindermishandeling vooral plaatsvindt bij bepaalde doelgroepen.” Alsof kindermishandeling iets is dat ver weg gebeurt, maar helaas is dat niet het geval. “Op basis van de cijfers alleen al kun je ervan uitgaan dat er een grote kans is dat een kind of jongere in jouw omgeving te maken heeft met kindermishandeling of huiselijk geweld.”

Naast deze confronterende gedachte, heerst ook een ander taboe in de maatschappij. “Ik zie dat ‘plegers’ al snel worden veroordeeld en daardoor raken zij geïsoleerd. Dit vergroot schaamte en de drempel om hulp te zoeken, wat juist het risico vergroot op ernstigere mishandeling.”

Hiermee raakt Pouwels een heikel punt. Zonder af te doen aan de ernst van kindermishandeling, is het ook belangrijk om acties in perspectief te plaatsen. Zo is in onveilige thuissituaties vaak sprake van een vicieuze cirkel van onmacht. “Het verhelpen van misverstanden en het doorbreken van taboes, begint bij informatie. Zowel bij het delen van feitelijke informatie, maar ook het delen van achtergrondverhalen over hoe kindermishandeling ontstaat en welke factoren daarin een rol spelen.”

Aan welke factoren moeten we dan denken? “Denk bijvoorbeeld aan stress door financiële problemen of woonproblemen; zaken die ten tijde van de coronacrisis zeer actueel zijn. Dit zijn vaak factoren waar we als hulpverleners niet veel invloed op hebben. Ik zou graag meer oog willen voor context van deze problematiek en daarin ook kunnen samenwerken met partijen die hierin van belang zijn.”

Hulp, dichterbij dan je denkt

Gelukkig zijn er diverse organisaties die zowel meer informatie als hulp kunnen bieden. “Er zijn verschillende organisaties en plekken waar meegedacht kan worden over hulp of die hulp kunnen bieden. Zo kan de huisarts meedenken, is Veilig Thuis bereikbaar voor hulp en advies en er is een Kindertelefoon. Ook zijn er wijkteams of buurteams die vaak laagdrempelig te bereiken zijn.”

Voor alle organisaties geldt: het begint bij een gesprek. Zowel voor ouders die in de knel zitten, als voor omstanders die denken machteloos toe te moeten kijken. “Ik raad mensen altijd aan om te praten, het helpt om te delen! Denk hierbij aan een vertrouwenspersoon in de omgeving, maar dus ook aan het buurtteam of een leerkracht.”

De eerste stap

Voordat men een gesprek aan durft te gaan, is daar wel iets voor nodig. “Allereerst is het belangrijk om als Buurteams Jeugd en Gezin laagdrempelig en toegankelijk te zijn. Mensen moeten zich gemakkelijk kunnen aanmelden en in contact komen. Daarbij is het volgens mij van belang dat medewerkers het gesprek goed kunnen voeren over dit thema. Ouders, kinderen en jongeren moeten zich gehoord voelen.”

Waar moet je in zo'n gesprek dan precies naar op zoek? "Uitgangspunt is om samen met ouders en kinderen na te gaan wat de situatie is en welke hulp het meest passend zou zijn. Het liefst wil je hier zoveel als mogelijk samen in beslissen. Buurtteams Jeugd en Gezin zet ook in op een goede samenwerking met partners zodat de lijnen kort zijn en we samen het gezin kunnen helpen en ondersteunen."

De oplossing, dichterbij dan je denkt

Ook voor omstanders raad Pouwels aan om de eigen rol onder de loep te nemen. Ook zij zijn onderdeel van de oplossing. "Bedenk voor jezelf wat je precies ziet, hoort en ervaart waardoor je denkt aan kindermishandeling. Op internet is er veel informatie te vinden over dit thema. Als het lukt is het mooi als je deze zorg kan delen met de directe betrokkenen."

Soms is het bieden van een luisterend oor genoeg. Maar wat als dit niet het geval is? "Misschien kan je ook aanbieden om mee te denken over hoe hulp kan worden gevonden. Als dit geen optie is zou ik adviseren om contact op te nemen met Veilig Thuis, zij kunnen advies geven of een melding opnemen waar zo nodig actie op volgt."

Het verhaal van Pouwels is helder. Voor zowel omstanders als professionals geldt: houd rekening met nare situaties, toon begrip hiervoor en bied een luisterend oor. "Zo houden we rekening met meerdere perspectieven, met name die van de kinderen".